

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

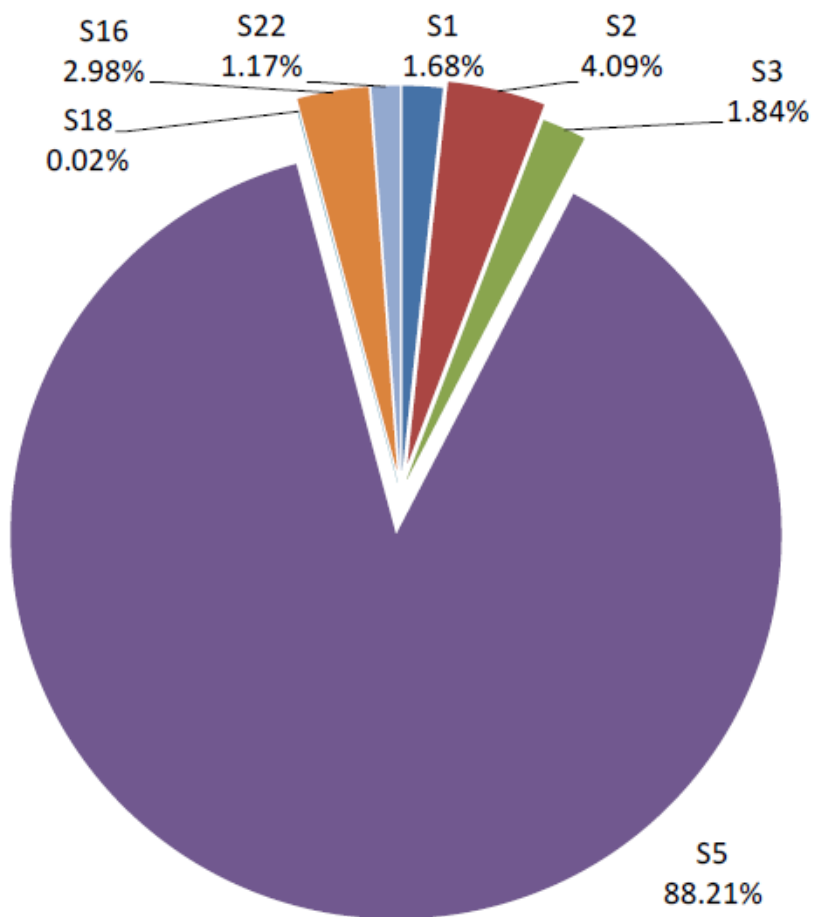
Projekt Krajowego Programu Ochrony Powietrza - działania resortu środowiska

Roman Gładz
Zastępca Dyrektora
Departament Ochrony Powietrza
Ministerstwo Środowiska
Katowice, dnia 22 czerwca 2015 r.

Przyczyny przekroczeń – PM10 (24h)

S1 - oddziaływanie emisji związanej z intensywnym ruchem pojazdów w centrum miasta

S2 - oddziaływanie emisji związanej z ruchem pojazdów na głównej drodze leżącej w pobliżu stacji

S3 - oddziaływanie emisji z zakładów przemysłowych, ciepłowni, elektrowni zlokalizowanych w pobliżu stacji pomiarowej

S5 - oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków

S16 - emisja wtórna zanieczyszczeń pyłowych z powierzchni odkrytych, np. dróg, chodników, boisk

S18 - emisja zanieczyszczeń pyłowych z powierzchni pylących, np. pól, nieutwardzonych dróg i placów

S22 - zanieczyszczeń spoza strefy - przeważa emisja z indywidualnego ogrzewania domów i mieszkań

Podstawa prawna do podjęcia działań na szczeblu krajowym

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska

(Dz. U. z 2013 r. poz. 1232, z późn. zm.)

Art. 91c. 1:

„W przypadku gdy przekroczenie poziomów dopuszczalnych lub docelowych substancji w powietrzu występuje na znacznym obszarze kraju, a środki podjęte przez organy samorządu terytorialnego nie wpływają na ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, minister właściwy do spraw środowiska może opracować **krajowy program ochrony powietrza**, który jest dokumentem o charakterze strategicznym wyznaczającym cele i kierunki działań, jakie powinny zostać uwzględnione w programach ochrony powietrza.

2. Minister właściwy do spraw środowiska, w przypadku opracowania krajowego programu ochrony powietrza, ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” komunikat o adresie strony internetowej, na której zamieszczono ten program oraz o terminie, od którego ma być on stosowany.”

Cel Krajowego Programu Ochrony Powietrza

Osiągnięcie maksymalnej redukcji negatywnych skutków zanieczyszczenia powietrza na zdrowie ludzi w kraju, a w szczególności wyeliminowanie przekroczeń poziomów dopuszczalnych i docelowych substancji w powietrzu w Polsce.

Program na lata 2015-2020 z perspektywą do 2030 r.

1. Kierunek działań:

Podniesienie rangi zagadnienia poprawy jakości powietrza w Polsce poprzez skonsolidowanie i koordynację działań na szczeblu krajowym

Partnerstwo na rzecz poprawy jakości powietrza:

- uwzględnienie działań i zaleceń KPOP podczas aktualizacji innych polityk, strategii czy programów priorytetowych.

Kluczowe uregulowania prawne

Wprowadzenie zmian w obowiązującym porządku prawnym, m.in. poprzez:

- **zmianę ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustawach**, w tym przede wszystkim poprzez wprowadzenie:
 - ✓ definicji niskiej emisji, obszarów przekroczeń w strefie,
 - ✓ uprawnień dla władz samorządowych dot. wprowadzenia zakazu używania określonych paliw - doprecyzowanie art. 96 w zakresie możliwości określenia dopuszczalnych rodzajów i jakości paliw,
 - ✓ standardów emisyjnych dla kotłów < 1 MW
 - ✓ możliwości wdrożenia stref ograniczonej emisji transportowej,
 - ✓ możliwości przeprowadzenia kompensacji emisji poprzez ograniczenie niskiej emisji,
- **zmianę ustawy o systemie monitorowania i kontroli jakości paliw oraz niektórych innych ustaw**,
 - ✓ zmianę projektu rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie wymagań jakościowych dla paliw stałych.

2. Kierunek działań: Włączenie społeczeństwa

Bez szerokiego udziału i zrozumienia zdrowotnych konsekwencji własnych działań skuteczność i efektywność programu będzie ograniczona.

- „**Czyste Powietrze**” – ogólnopolska kampania informacyjna, której celem jest podniesienie świadomości społecznej nt. wpływu nieodpowiedniej jakości powietrza na zdrowie ludzkie oraz środowisko,
- edukacja dot. **technik spalania paliw stałych**
- edukacja dot. **ekojazdy**
- kształtowanie zachowań sprzyjających **oszczędzaniu energii**.

3. Kierunek działań:

Rozwój i upowszechnienie technologii sprzyjających poprawie jakości powietrza:

- wymiana wysokoemisyjnych kotłów na paliwa stałe,
- wymagania jakościowe dla paliw stałych, wykorzystywanych w sektorze bytowo-komunalnym,
- standardy dla kotłów < 1MW, systemy certyfikacji
- niskoemisyjne oze,
- niskoemisyjny transport,
- efektywność energetyczna budynków,

- współpraca ze środowiskiem naukowym.

Działania podejmowane na rzecz poprawy jakości powietrza – projekt Krajowego Programu Ochrony Powietrza – KPOP

wojewódzki

lokalny

Poziom wojewódzki i lokalny - projekt KPOP

Działania strategiczne:

- plany zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe,
- miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego,
- wprowadzenie obowiązku zakupu odpowiedniej jakości paliwa stałego, przez osoby korzystające ze wsparcia finansowego w ramach systemu pomocy społecznej i otrzymujące dofinansowanie do kosztów utrzymania.

Poziom wojewódzki i lokalny - projekt KPOP

Uregulowania prawne:

- wzmocnienie **kontroli** w zakresie zgodności zainstalowanego systemu ogrzewania z systemem zawartym w projekcie budowlanym,
- wyposażenie służb kominiarskich, straży miejskiej w uprawnienia do **kontroli** stanu technicznego instalacji do spalania, rodzaju spalanego paliwa - wytyczne dot. przeprowadzania kontroli,
- wprowadzenie stref ograniczonej emisji transportowej.

Poziom wojewódzki i lokalny - projekt KPOP

Działania w sektorze bytowo-komunalnym:

- wymiana oraz modernizacja starych urządzeń/instalacji o małej mocy, służących do wytwarzania energii cieplnej dla odbiorców indywidualnych oraz mikro i małych przedsiębiorstw,
- rozbudowa centralnych systemów zaopatrzenia w energię ciepłą,
- upowszechnianie stosowania niskoemisyjnego oze,
- zmniejszenie zapotrzebowania na energię ciepłą poprzez ograniczenie strat ciepła – termomodernizacja budynków,
- zmiana technologii i surowców stosowanych w rzemiośle, usługach i drobnej wytwórczości,
- wprowadzenie zapisów do Regulaminów utrzymania czystości i porządku na terenie gminy zakazujących spalania odpadów zielonych na terenach ogrodów.

Poziom wojewódzki i lokalny - projekt KPOP

Działania w sektorze transportowym

- rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego miejskiego:
 - integracja usług przewozowych,
 - zwiększenie ilości połączeń i częstotliwości kursowania niskoemisyjnych pojazdów szynowych, zwłaszcza w centrach dużych miast;
 - włączenie transportu kolejowego do obsługi transportu miejskiego;
 - wprowadzenie autobusów nowej generacji, spełniających najwyższe standardy emisyjne,
 - optymalizacja transportu towarowego w miastach, w tym rozwój logistyki miejskiej (np. ciche dostawy nocne),
- budowa obwodnic, dróg ekspresowych i autostrad oraz tworzenie systemów zarządzania ruchem ulicznym, w szczególności poprzez szerokie zastosowanie inteligentnych systemów zarządzania i sterowania ruchem (inteligentnych systemów transportowych ITS), w tym w obszarach miejskich, aglomeracjach i na drogach pozamiejskich;
- rozwój alternatywnych niezmotoryzowanych form transportu – np. budowa ścieżek rowerowych oraz punktów wypożyczania rowerów miejskich;
- rozwój infrastruktury niskoemisyjnych paliw alternatywnych i energii dla środków transportu.

4. Kierunek działań:

Rozwój mechanizmów finansowych sprzyjających poprawie jakości powietrza wraz z uwzględnieniem wsparcia dla osób fizycznych.

Środki finansowe na ochronę powietrza, w tym na realizację KPOP

Programy Priorytetowe NFOŚiGW:

- **KAWKA** – „Likwidacja niskiej emisji...” (2013 – 2018): 800 mln zł (400 zł NFOŚiGW i 400 mln zł wfośigw) – kolejny nabór wniosków w III kwartale 2015 r.,
- **GAZELA** – „Niskoemisyjny transport miejski” - 80 mln zł.,
- **BOCIAN** – „Rozproszone, odnawialne źródła energii” - 570 mln zł.,
- **PROSUMENT** – „Linia dofinansowania z przeznaczeniem na zakup i montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii” – 800 mln zł.,
- **LEMUR** - Energooszczędne Budynki Użyteczności Publicznej – 290 mln zł.,
- **Poprawa efektywności energetycznej. Część 2) Dopłaty do kredytów energooszczędnych** – 300 mln zł.
- **Projektowany program priorytetowy pt. „TERMOMODERNIZACJA BUDYNKÓW”** - budżet 300 mln zł.

Działania
finansowe

Aktualny stan prac nad projektem KPOP

Uzgodnienia
nowego brzmienia
projektu KPOP

- Uzgodnienia ostatecznego brzmienia projektu z MG, MIR, MF,
- Przekazanie uzgodnionej międzyresortowo wersji projektu do MIR – uzyskanie oceny zgodności programu ze średniookresową strategią rozwoju – **czerwiec 2015 r.**

Komitet Stały
Rady Ministrów

- Przekazanie projektu KPOP pod obrady Komitetu Stałego Rady Ministrów – **czerwiec 2015 r.**

Rada
Ministrów

- Przekazanie projektu KPOP pod obrady Rady Ministrów - **przyjęcie projektu uchwałą Rady Ministrów – lipiec 2015 r.**

Zintegrowane działania na rzecz poprawy jakości powietrza w Polsce

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1293/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia programu działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE) i uchylające rozporządzenie (WE) Nr 614/2007

Polska złożyła dwa wnioski do Komisji Europejskiej na realizację projektów zintegrowanych w ramach Programu LIFE:

1. wniosek ogólnokrajowy, ze szczególnym uwzględnieniem województwa śląskiego,
2. wniosek województwa małopolskiego.

Zintegrowane działania na rzecz poprawy jakości powietrza w Polsce

Wspólne działania Ministerstwa Środowiska i Województwa Śląskiego:

Planowany do realizacji projekt zintegrowany pt. **„Wzmocnienie systemu zarządzania jakością powietrza w Polsce, w szczególności w województwie śląskim”**

- **10 października 2014 r.** – przekazanie do KE wniosku wstępnego na realizację projektu zintegrowanego,
- **19 grudnia 2014 r.** – zaproszenie KE do złożenia pełnego wniosku na realizację projektu,
- **17 kwietnia 2015 r.** - złożenie do KE pełnego wniosku,
- **do 30 października 2015 r.** – przedstawienie przez KE wyników oceny wniosków

Założenia projektu zintegrowanego pt. „**Wzmocnienie systemu zarządzania jakością powietrza w Polsce, w szczególności w województwie śląskim**”

Beneficjenci projektu:

- **Ministerstwo Środowiska Rzeczypospolitej Polskiej – koordynator projektu,**
- **Województwo Śląskie,**
- **Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych w Katowicach,**
- **Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Oddział w Krakowie,**
- **Instytut Podstaw Inżynierii Środowiska PAN, w Katowicach,**
- **Politechnika Śląska, Wydział Chemiczny Katedry Inżynierii Chemicznej i Projektowania Procesowego, w Katowicach,**
- **Polska Izba Ekologii w Katowicach.**

Planowany termin realizacji projektu:

01.01.2016 – 30.11.2022

Realizacja działań na poziomie:

- **ogólnokrajowy,**
- **Województwo śląskie.**

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Roman Głaz
Zastępca Dyrektora Departamentu Ochrony Powietrza
Ministerstwo Środowiska
Katowice, dnia 22 czerwca 2015 r.